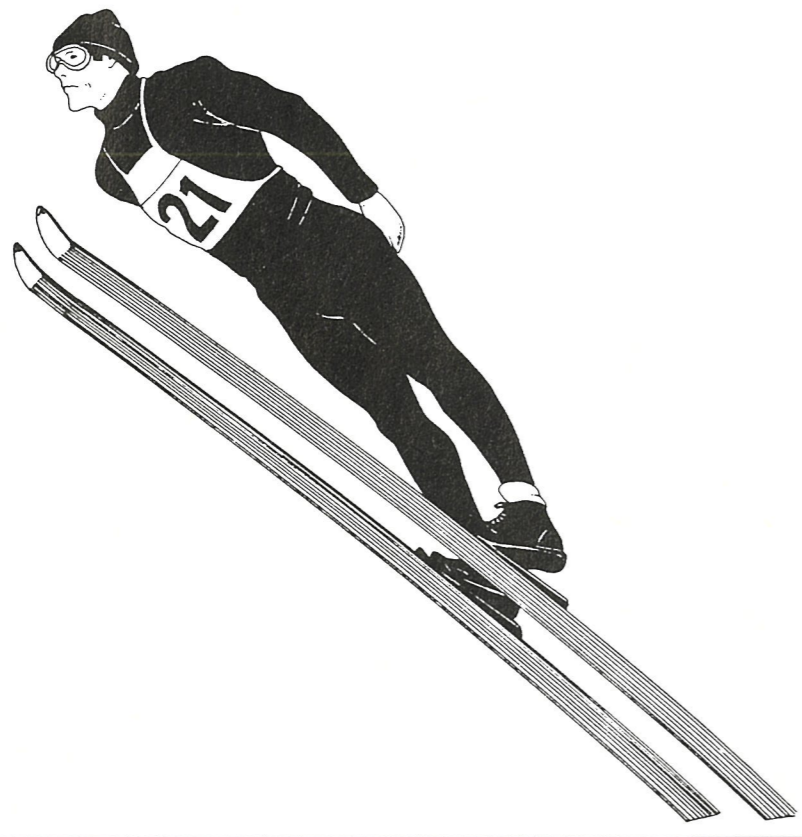

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry · maaliskuu 3/1988

Mäkihyppääjä lennossa

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry
maaliskuu N:o 3/1988

Lehti ilmestyy 11 kertaa vuodessa
isokirjoituksella ja pistekirjoituksella.
14. vuosikerta

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki

Puhelin: 90-77041 (vaihde)
Tekstipuhelin: 90-7704 355

Pankki: KOP Keski-Töölö, Helsinki
101210-168221

PÄÄTOIMITTAJA

Heli Reinikainen

TOIMITUS, TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

Suomen Kuurosokeat ry
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki
Puhelin: 90-7704 213

TILAUSHINTA

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 110 mk 12 kk

PAINOPAIKKA

Vammalan Kirjapaino Oy
38200 Vammala

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta	3
Kuurosokeain tutkimus tulossa	5
Lukijan kynästä	6
Matkailu: Tunisia	8
Kirkon ikkunasta	10
Sanaleikki	11
Kulttuuri-palsta: Suomen taide	12
Syke	13
NAK:n palsta	14
Suomalainen kansanloru	15

Takakansi: Mäkihyppääjän kuva

LUKIJAN KIRJOITUKSET

Lähetä kirjoituksesi mukana tiedot:

1. koko nimesi (etunimet ja sukunimi)
2. syntymäaika
3. sosiaaliturvatunnus
4. tarkka osoite
5. pankkiyhteys

Postituspäivät:

- 15. 3.
- 15. 4.
- 16. 5.
- 15. 6.
- 15. 8.
- 15. 9.
- 14. 10.
- 15. 11.
- 15. 12.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kerhojen kehittäminen

Syksyllä kokoontuivat kerhojen vetäjät ja emännät Helsinkiin juttelemaan. Jokainen kertoi omista kokemuksistaan: millaisia henkilöitä kerhoissa käy ja mitä he tekevät. Kerholaisten ikä vaikuttaa paljon kerhon toimintaan. Lähes jokainen kerho kokoontuu kerran kuussa.

Monet ajatukset olivat uusia. Niitä on pohdittava, sulateltava, mietittävä. Hyvä niin, ideoita ja mielipiteitä tarvitaan.

Keskusteluissa tuli esiin tukihenkilötarve ja -mahdollisuudet.

Myös kuurosokeat tarvitsevat opetusta kuljetus- ja tulkkipalvelujen käytöstä ihan käytännössä.

Seurakunnista apua

Lähes kaikki kerhot kokoontuvat näkövammaisten tiloissa. Niihin toivotaan induktiosilmukkaa. Huoneiston kaikuminen on ongelma. Kannattaa jutella paikallisen näkövammaisjohtokunnan kanssa siitä, mitä asialle voi tehdä.

Aluesihteeille pyritään hankkimaan induktiosilmukka. Sen käytöstä pitää keskustella ja sopia. Laitteita on monenlaisia. Myös seurakunnat lainaavat niitä. Seurakunnan kanssa on mahdollista sopia myös kuljetuksesta.

Muutamissa paikoissa seurakunta maksaa kahvit. Seurakunnan työntekijät voivat auttaa myös matka-asiassa.

Jotkut kerhot liikkuvat tukihenkilön autolla. Kuljetuspalveluja käyttää harva.

jatkuu seuraavalla sivulla

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Ryhdy toimeen

Aluesihteerit järjestävät jatkossa enemmän paikallista toimintaa. Kerhojen vetäminen ei kuitenkaan ole aluesihteerin työtä. Hän auttaa matka-, tulkki- ja muiden asioiden järjestämisessä, mutta kerhossa toimitaan kuurosokeiden ohjelman mukaan. Älkää odottako valmista! Ryhtykää toimeen!

Sen sijaan — aluesihteerin järjestämille koulutuspäiville voinette osallistua, kunhan sovitte asiasta. Sekin on yksi tapa saada lisää tietoa ja vaikuttaa asioihin.

Monella kuurosokealla on ammattikoulutus ja halu opettaa muita. Haluatko tulla mukaan ohjaamaan leirillä, kurssilla? Ilmoita siitä toimistoon!

Kerhon vetäjän tiedotteet

Kerhon vetäjän taitojen lisäämiseksi lähetetään jatkuvasti tiedotteita. Niistä voitte keskustella kerhoissa. Tulevaisuudessa ehkä pääsemme ulkomaille oppimaan lisää asioita. Siitä toisessa kirjoituksessa enemmän. Lukekaa tarkkaan.

OK-opintokeskus avuksi

Saimme tietoa OK-opintokeskuksesta. Sen kautta kerhot voisivat saada materiaalia ja opettajia.

Opintokeskus antaa kerhoille monia uusia mahdollisuuksia harrastustoimintaan. Tutkimme niitä yhdistyksessä.

Kevään aikana on tarkoitus kokoontua uudestaan saman joukon kanssa. Silloin saamme lisää tietoa opintokeskuksen asioista. Nyt vain kaikki rohkeasti mukaan keskustelemaan. Mitä olisi mukava tehdä yhdessä?

Yhteishenki on tärkeää

Yhteishenki on tärkeää
Monet arkailevat mennä mukaan toimintaan, jos vetäjänä on vammauton henkilö. Kun vetäjä on kuurosokea, tietää mihin joukkoon tulee. Yhteishenki on tärkeä asia. Sitä kannattaa kehittää ja vaalia. Samalla tavoin vammaisen kanssa on helppo olla. Olo on turvallinen. Eikö totta? Kaikki jotka ovat olleet mukana, tietävät sen.

Pirkko Virtanen

Kuurosokeain tutkimus tulossa

Kirjoittaja: Tutkija YK Heikki Kaitalo Kuopion yliopiston sosiaalitieteiden laitos

Kuurosokeiden elinoloja ja palvelutilannetta on tutkittu 2 vuotta. Työn »kenttähaastattelut» käynnistyivät vuoden vaihteessa. Heikki Kaitalo johtaa tutkimuksen toteutumista.

Haastattelujen vuoro

Nyt ovat vuorossa kuurosokeiden haastattelut ja henkilökohtaiset tapaamiset. Ne ovat yksi tapa koota aineistoa.

Kevään ja kesän aikana 200—300 kuurosokeaa saa visiitille (kylään) kysymysten tekijöitä (haastattelijoita). He ovat Ulla ja Hanna-Riitta Helsingin seudulla, Katri ja Seppo Itä-Suomessa ja Ilona Lapissa.

He tulevat, kun tapaamisista on sovittu tutkimushenkilöiden kanssa.

Tietoja ja mielipiteitä

Haastattelijat keräävät tietoja ja mielipiteitä jokapäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Vastauksista kootaan tilastotietoa.

Kysymykset koskevat mm. asumista, toimeentuloa, terveyttä, palvelujen käyttöä ja tietysti näön ja kuulon vammoja.

Tutkimuksen tekijät

Tutkimus toteutetaan (tehdään) Kuopion yliopistossa sosiaalitieteiden laitoksella. Mukana on 4 lääketieteen asiantuntijaa. Jokaisella on oma, kuurosokeita koskeva alueensa.

Haastatteluista he saavat aineistoa käyttöönsä.

Paljon aikaa

Tutkimus-haastattelut vievät aika paljon aikaa, jopa muutamia tunteja. Jotkut kysymykset voivat tuntua hankalilta.

Tutkimuksen johtaja, YK Heikki Kaitalo toivoo myötämielisyyttä ja yhteistyötä. Silloin työ onnistuu.

Ensimmäinen Suomessa

Työ on ensimmäinen Suomessa. Sellaista ei ole aikaisemmin tehty. Kun se valmistuu, on siitä hyötyä kuurosokeille.

Se on avuksi, kun kehitetään erilaisia toimintoja kuurosokeiden elämän parantamiseksi.

LUKIJAN KYNÄSTÄ

»Vinniksen» 50-vuotisjuhlat

Kirjoittanut: Risto Ruusunen

Olipa tullut kutsu Äetsään juhlimaan ja sinnehän mentiin kolmen hengen voimalla.

Siellä oli paljon muuttunut 10 vuoden aikana. Oli tilaa verrattuna entiseen kerhotupaan. Tehdasta oli laajennettu ja toisia osastoja pistetty vallan uusiksi.

Löytyi uusia teitä. Maisemakin näytti erilaiselta, puut ja pensaat kasvoivat ihan oudoissa paikoissa.

Hankalia kokemuksia

Tehtaan johtajat olivat asiallisia ja mutkattomia. Aina tiesimme, kuka kulloinkin puhutteli meitä. He ansaitsevat ruusut, olivat kirjansa hyvin lukeneet.

Mutta Te muut??? Voi voi???

Äetsä on niin pieni kunta — ja melkoisesti jäljessä näkövammaisiin ja kuurosokeisiin suhtautumisessaan.

Näkövammaiselle ja kuurosokealle ei sanota: »Hei, muistaks sää mut, tunneks sää mut äänestä???»

Meidän on mahdotonta muistaa henkilöitä, jotka on tavannut joskus 10—20 vuotta sitten, kun vielä kuulolaite muuttaa äänen toisenlaiseksi.

Ajatusleikki

Tehdäänpä pieni ajatusleikki: laitetaan kuulevan ja näkevän päähän huppu. Se on niin tiheä, ettei silmälaseja erota puolen metrin päästä.

Ympärillä kertoo sata ihmistä parhaita vitsejään. Taustalla harjoittelee Ellivuoren bändi äänivallin murtamista ja yrittää särkeä soittovälineitään.

Huppupään pitäisi tunnistaa äänestä eräs henkilö, jonka on tavannut viikko sitten. Lyönpä melkein tonnin vetoa, ettei tunnistaminen onnistu.

Hyvä puhuttelutapa

Kun haluatte puhutella näkö- ja kuulovammaista, sanokaa rauhallisella äänellä ensin oma nimi ja sitten missä ja milloin olette tavanneet, jos muistuu mieleen.

Emme ole vielä kohdanneet sellaista kuulonäkövammaista, joka olisi pitänyt tunnistuskiusasta. Sillä kiusa se on. Siinä käytetään toisen vammaa hyväksi.

Tuo rituaali toistui kymmeniä kertoja.

Tanssitaito tallella

Vaimoni ja saattajani ihmettelivät, kun kukaan ei hakenut minua tanssimaan. Olen Suomen Kuurosokeat ry:n jäsen. Kokoonnumme parinsadan henkilön voimalla pikkujouluun ja vuosikokoukseen. Ne pidetään suurehkoissa hotelleissa eri puolilla Suomea. Ohjelmaan kuuluu illanvietto ravintolassa. Näkevät naiset hakevat sokeita ja heikkonäköisiä miehiä tanssimaan. Oli sitten menossa naisten-, miesten- tai sekahaku, sillä ei ole mitään merkitystä.

Koskaan aikaisemmin ei ole tarvinnut sulkea kuulolaitetta soiton takia. Nyt oli pakko. Meteli oli valtava ja korvan tärykalvoon koski armottomasti.

Keskustelu oli mahdotonta, viittomakieltä ei tainnut monikaan osata.

Eipä tarvinnut pelätä jäähylle juotumista, kun kumpaakaan ei haettu?

Tilanne yllätti

Tällä kirjoituksella ei ole tarkoitus loukata ketään. Outo tilanne vain yllätti meidät kaikki.

Vaimolleni ovat kaikki herrat yhtä komeita ja minulle kaikki naiset yhtä kauniita. Se siitä. Risut loppu.

Toivotamme kaikille hyvää vointia.

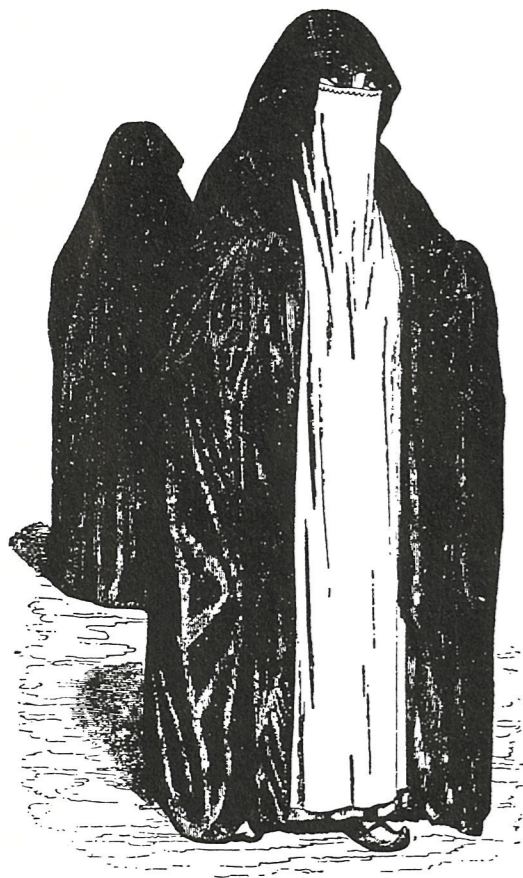
Raija ja Risto Lappeenrannasta ja Sirpa Imatralta

Kirjoitus julkaistu »Klorinat»-nimisessä henkilökuntalehdessä 29. 10. 87.

TUNISIA

Aurinkoa — hiekkaa

Tunisia sijaitsee Pohjois-Afrikassa Välimeren rannalla. Maalla on myös kauniimpi nimi: »Välimeren paras puoli». Sen ovat antaneet asukkaat itse.

Naisia ulkoasussa

Luonto

Hiekkarantoja on 1300 km. Varmasti löytyy paikka lämmitellä varpaita.

Rannikolla kesä on kuiva ja kuuma. Talvi on lämmin ja kostea.

Taatelipalmut huojuvat puistoissa. Vuorilla kasvaa korkkipuita ja tammea. Mutta rinteiltä ja laaksoista puut on hakattu pois. Pelloilla näkee Espartoa eli alfa-heinää. Siitä tehdään paperia.

Sisämaassa (maan keski-osassa) on tasainen puolikuiva alue. Sadetta tulee vähän ja avuksi tarvitaan kastelua.

Osa etelästä kuuluu Saharan erämaahan.

Asukkaat

Alkuperäiset asukkaat ovat berbereitä. Heitä on jäljellä noin 50 000. Yhteensä ihmisiä on noin 6 miljoonaa. He puhuvat arabiaa. Pääuskonto on islam.

Naisen asema

Arabialaiset naiset kulkevat tavallisesti huntu kasvoillaan. Vain silmät saavat näkyä. Tunisiassa ei huntupakkoa ole. Mutta maaseudun naiset käyttävät sitä usein. Kaupungissa pukeutuminen on vapaampaa.

Ruoka

Maan kansallisruoka on couscous. Se valmistetaan joka paikassa omalla tavallaan. Perusaineet ovat silti samat: semolinaryynejä, oliiviöljyä, vihanneksia, kalaa, lihaa ja tulista makkaraa.

Paikalliset herkut ja tavallinen kansanruoka ovat hyvän makuisia. Kala on tuoretta ja maukasta, vihanneksia ja hedelmiä syödään paljon, taatelit ovat mieluista suuhun pantavaa.

Historia

Tunnettu historia alkaa Karthagon perustamisesta. Se oli mahtava kaupunki noin 3000 vuotta sitten. Karthago hallitsi kauppaa ja merenkulkua Välimerellä, kunnes sodat tuhosivat sen.

Tuliais

Ostoksilla kannattaa tinkiä eli saada hinta laskemaan. Se on itämainen tapa tehdä kauppooja. Paikallinen viini on hyvää, hopeakorut kauniita, nahkatavara edullista. Täältä voi löytää nahkatakkeja, nahkahousuja — ja hameita kotoisiin juhliin.

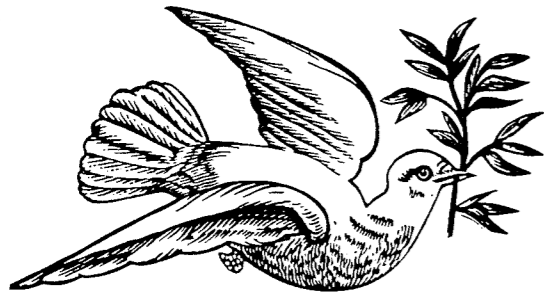
Lähde: Aurinkomatkojen lomaopas 1987
Otavan Suuri Ensyklopedia, Keuruu 1981

Islamilaisia rukousasentoja

Vedenmyyjä

KIRKON IKKUNASTA

Ari Suutarla

Kiitän monista kirjeistä »Kirkon ikkunaan». Osoite on edelleen: Ari Suutarla. PI 185; 00161 Helsinki.

— Mikä on Pyhä Henki? Eräs lukija kirjoittaa: — Jumalan minä kyllä ymmärrän ja jotenkin vielä Jeesuksen. Mutta mikä on Pyhä Henki? Onko kristinuskossa kolme Jumalaa?

Kysymys Jumalan kolminaisuudesta on minullekin vaikea. Olisi niin selvää ja yksinkertaista, kun olisi vain Jumala ilman mitään Jeesuksia ja Pyhiä Henkiä.

Minä uskon, että Pyhä Henki on Jumalan henki. Sanotaan, että Jumala on taivaassa. Raamattu ilmoittaa myös, että Jumalan poika Jeesus Kristus on taivaassa Jumalan tykönä. —

Missä sitten on taivas? Sitä en kykene osoittamaan kartalta. Ajattelen, että taivas on Jumalan asunto.

Uskon, että Jumala vaikuttaa maailmassa ja myös yksityisen ihmisen elämässä — minunkin elämässäni. Tätä Jumalan vaikutusta voin kutsua Pyhän Hengen työksi. Pyhä Henki on ikään kuin Jumalan käsi ja työväline — hänen vaikutuskanavansa.

Kristinuskon oppi Pyhästä Hengestä perustuu raamattuun. Kun Jeesus astui taivaaseen Jumalan tykö, hän lähetti ensimmäisenä helluntaipäivänä Pyhän Henkensä ihmisille.

Uskon yhtä lailla, että on olemassa paha henki. Se on voimakkaampi kuin ihminen. Paha henki haluaa viedä ihmisen onnettomuuteen.

Rukoilen, että Jumalan Pyhä Henki saa johtaa minua joka päivä. Pyydän, että Jumala auttaa minua kaikissa ratkaisuisiani. Tätä kutsutaan myös herkällä omallatunnolla elämiseksi.

Paha henki yrittää vietellä minua pahaan. Mutta onneksi Jumalan Pyhä Henki on isompi ja voimakkaampi kuin paha henki. Jumala on voittanut ja kukistanut pahan hengen. —

Joka päivä Jumalan Henki vakuuttaa minun omalletunnolleni minun syntieni kokonaisuudesta anteeksiantamisesta ja siitä, että paha henki ei minua kuljeta. Jos minä kaikesta huolimatta lankean, Jumala antaa anteeksi ja antaa mahdollisuuden aloittaa alusta. Tätä ilmiötä sanotaan Jumalan armoksi ihmistä kohtaan.

Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo, Jumalan Isän rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon sinun kanssasi nyt ja aina.

KIRJOITA ARILLE

SANALEIKKI

Laatinut Lasse Hannula

Toimitus sai Lasselta kirjeen, jonka kirjaimet ovat sekaisin. Pistä ne järjestykseen. Jokainen sana on jonkin maan nimi.

Orjan esite:
Pajani kanssa laatii listani.
Raikun Tiina sadun:
Kaadan rotusi kansat,
Orimaan Almat.

Kari Sianitu
Upola

Maat ovat:

Norja, Eesti, Japani, Saksa, Italia, Islanti, Unkari, Intia, Sudan, Kanada, Ruotsi, Tanska, Romania, Malta, Irak, Tunisia, Puola.

??

KULTTUURI-PALSTA

SUOMEN TAIDE

Helene Scherfbeck

Helene Scherfbeck syntyi Helsingissä 1862 ja kuoli Ruotsissa 1946, 84 vuotiaana.

Töissään hän on kuvannut ihmisen sielua, tunteita. Taulujen värit ovat hillittyjä.

Kissanpentuja

Pikku tyttönä taiteilija piirteli kuvia kissaemosta, sen pennuista ja torimatkasta. Kotiväki ihastui.

Taideopinnot alkoivat heti, elämäkin muuttui iloiseksi ja aurinkoiseksi vähäksi aikaa.

Tanssikengät

Taulussa on tyttö, jolla on ohuet kädet ja pitkät, ohuet sääret. Hän valmistautuu juhlaa varten. Silkkikengät hohtavat valkoisina. Myös hihansuut ja kaulus ovat valkoiset. Tyttö unelmoi tanssiaisista.

Leipomo

Arkinen aihe on kuvattu kodikkaasti ja herkästi. Melkein voi haistaa tuoreen leivän tuoksun ja tuntee turvallisen lämmön. Etualalla on vaaka. Sen varressa hehkuu punainen täplä. Uunissa leiskahtaa tulen liekki. Ne ovat kirkkaita kohtia hillittyjen värien joukossa.

Kotona

Taiteilija teki äidistään useita kuvia. Hän oli malli, joka ei mennyt pois. Äiti istui usein valkoisessa tuolissa. Teki siinä käsitöitä tai luki. Helene päätti kuvata äidin juuri siinä asennossa.

Hän maalasi työtä kauan. Tuli kevät, valo oli liian räikeää. Hän veti verhot ikkunoiden eteen, jolloin valo pehmeni. Se heijastuu lempeästi äidin kasvoilta.

Lähde: Suomen Taide 2—3, WSOY, Porvoo 1984

Kulttuuripalstan kuvan on maalannut kuurosokea Rauli Jalo

Toimittanut: Satu Muhonen

Edesmenneen Rauli »Badding» Somerjoen muistoksi haluan välittää Teille herkän, koskettavan ja enteilevän »Tähdet, tähdet» -kappaleen sanat.

»Saapunut luokseni yö on, silmäni luon taivaaseen. Tumma se katto, tähtinä tuikkii on katseensa tutkimaton.

Suunnaton tähtien määrä, häipyen kaukaisuuteen. Niin pientä rantaa, maapallo mataba, omaansa ain uudelleen.

Tähdet, tähdet, luoksenne tahtoisin pois.
Tähdet, tähdet, silloin mun helpompi ois.
Tähdet, tähdet, enkö jo tulla mä saa.
Tähdet, tähdet, ikuisuuksien ajan taa.

Turha on toiveita kantaa.
Turha on haaveiden tie.
Jos jotain antaa,
tai lemmen rantaan,
käy sanaan se suoraan vain tie.

Aamun yön tähdet haipuu,
idässä pian ruskottaa.
Karvas jää kaipuu,
pää alas taipuu,
päivä käy uus koittamaan.

Tähdet, tähdet, luoksenne tahtoisin pois.
Tähdet, tähdet, silloin mun helpompi ois.
Tähdet, tähdet, enkö jo tulla mä saa.
Tähdet, tähdet, ikuisuuksien ajan taa.

Tähdet, tähdet. . .»

NAK:N PALSTA

Toimittanut: Tuula Hartikainen

Opetukselle on hyvät olosuhteet

Täällä yritetään pysyä ajan hengen mukana. Koulumme opetus on jaettu 5 osastoon.

1. Valmentava osasto

Tavoitteet ovat:

- saada valmiudet mahdollisimman itsenäiseen jokapäiväiseen elämään, esim. ADL-taidot, liikkumistaidot
- saada opinto-tekniisiä valmiuksia ammattilinjoja varten

2. Hallinnon ja palvelun osasto

Ammattilinjoille pääsee, kun on käynyt ns. yleisjakson. Se kestää 1/2—1 vuotta. Aika riippuu koulutuksesta.

Osastolta valmistuu merkanteja, konekirjoittajia, puhelunvälittäjiä, ATK-tekstinkäsittelijöitä ja ohjelmoijia sekä keittiöapulaisia, laitoshuoltajia ja pesulatyöntekijöitä.

3. Hoito-osasto

Täältä valmistuu moniin särkyihin kivun lievittäjiä. Heitä ovat hierojat ja kuntohoitajat.

Ensi syksynä molemmat linjat tulevat 1 1/2 vuoden pituisiksi. Muutos johtuu keskiasteen uudistuksesta. (Koulunkäynti on jaettu kolmeen osaan: ala-aste, keski-aste ja ylä-aste.)

4. Käsityöosasto

Osasto antaa valmiudet harja- ja pienkäsityön sekä koritöiden tekemiseen ja kutojan ja verhoilijan ammatteihin. Koneneulontaa voi myös opetella.

5. Teollisuusosasto

Osasto pitää sisällään vaihetyöntekijät (erilaisia kokoonpano- ja vaihetöitä). Pianon virittäjät virittelevät kosketinsoittimet soimaan »nuotin mukaan».

Ammattiin valmistuminen kestää yleensä 2—3 vuotta, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Osaston johtajilta ja oppilaan ohjaajilta saa lisää tietoja eri linjoista.

Alli Leppälä ja Kai Leinonen tuntevat kuurosokeiden asioita. Heillä on tietoja ja kokemuksia käytännön vaatimuksista. Heidän puoleensa voi kääntyä, jos opiskelu NAK:ssa kiinnostaa.

Tavataan ensi kuussa, hei vaan!

Kierun lierun laurun,
morsian päästi naurun
keskellä kirkkomäkee,
jossa oli paljon väkee.
Lukkari sattuu sen näkee,
sano: Etkö sä ollenka häpee!

